

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 10. októbra 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel – Smernica 90/232/EHS – Článok 1 – Zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča – Povinné poistenie – Priamy účinok – Smernica 84/5/EHS – Článok 1 ods. 4 – Orgán poverený náhradou škody na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobených neidentifikovaným vozidlom alebo nepoisteným vozidlom – Možnosť odvolávať sa na smernicu proti štátu – Podmienky, za ktorých možno považovať subjekt súkromného práva za subjekt štátu, voči ktorému sa možno dovolávať ustanovení smernice, ktoré môžu mať priamy účinok“

Vo veci C-413/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supreme Court (Najvyšší súd, Írsko) z 12. mája 2015 a doručený Súdnemu dvoru 27. júla 2015, ktorý súvisí s konaním:

Elaine Farrell

proti

Alanovi Whittymu,

Minister for the Environment,

Ireland,

Attorney General,

Motor Insurers Bureau of Ireland (MIBI),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Rosas a J. Malenovský, sudcovia E. Juhász, A. Borg Barthet (spravodajca), D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos a M. Vilaras,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: T. Millett, zástupca tajomníka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 5. júla 2016,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Minister for the Environment, Ireland a Attorney General, v zastúpení: E. Creedon a S. Purcell, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci J. Connolly, SC, a C. Toland, BL,
- Motor Insurers Bureau of Ireland (MIBI), v zastúpení: J. Walsh, solicitor, B. Murray, barrister, L. Reidy a B. Kennedy, SC,
- francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues, D. Colas a C. David, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: H. Krämer a K.-Ph. Wojcik, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 22. júna 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka otázky, či proti subjektu súkromného práva, ktorému členský štát zveril úlohu uvedenú v článku 1 ods. 4 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 19/007, s. 3), zmenenej treťou smernicou Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 (Ú. v. ES L 129, 1990, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 249) (ďalej len „druhá smernica“) možno namietat ustanovenia tejto smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi pani Elaine Farrellovou, na jednej strane, a pánom Alanom Whittym, Minister for the Environment (minister pre životné prostredie, Írsko), Ireland (Írsko), Attorney General, ako aj spoločnosťou Motor Insurers Bureau of Ireland (MIBI), na druhej strane, prejednávacom v prvostupňovom konaní, z dôvodu náhrady škody za ujmu na zdraví, ktorá bola pani Farellovej spôsobená pri dopravnej nehode.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa článku 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. ES L 103, 1972, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 10, ďalej len „prvá smernica“):

„Každý členský štát prijme... všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.“

- 4 V článku 1 druhej smernice sa stanovuje:

„1. Poistenie uvedené v článku 3 ods. 1 [prvej smernice] povinne pokrýva škodu na majetku, ako aj ujmu na zdraví.

...

4. Každý členský štát zriadi alebo poverí orgán, ktorého úlohou bude zabezpečiť náhradu škody najmenej do výšky povinného poistenia za škodu na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobené neidentifikovaným vozidlom alebo vozidlom, ktoré nemalo splnené povinné poistenie stanovené v odseku 1. Týmto ustanovením nie je dotknuté právo členských štátov považovať náhradu škody týmto orgánom ako doplnkovú alebo nie doplnkovú a právo regresu tohto orgánu voči osobe alebo osobám zodpovedným za nehodu a ostatným poisťovateľom alebo orgánom sociálneho zabezpečenia, ktorí sú povinní nahradiť škodu poškodenému, pokiaľ ide o tú istú poistnú udalosť. Členské štáty však nesmú dovoliť, aby tento orgán podmienil výplatu odškodného tým, že by obeť musela akýmkoľvek spôsobom dokazovať, že zodpovedná osoba nie je schopná alebo ochotná zaplatiť.

...“

- 5 Podľa článku 2 ods. 1 prvého pododseku druhej smernice:

„Každý členský štát prijme vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že všetky právne predpisy alebo zmluvné ustanovenia obsiahnuté v poistnej zmluve vydané v súlade s článkom 3 ods. 1 [prvej smernice], ktorá vylučuje z poistenia používanie alebo riadenie vozidla:

– osobami, ktoré nie sú výslovne alebo nevýslovne oprávnené,

alebo

– osobami, ktoré nevlastnia preukaz umožňujúci im viesť príslušné vozidlo,

alebo

– osobami, ktoré nespĺňajú zákonné technické požiadavky týkajúce sa stavu a bezpečnosti príslušného vozidla,

sa považujú pre účely článku 3 ods. 1 [prvej smernice] za neplatné, pokiaľ ide o nároky tretích osôb poškodených nehodou.“

- 6 Podľa druhého až piateho odôvodnenia tretej smernice 90/232 (ďalej len „tretia smernica“):

„Keďže článok 3 [prvej smernice] vyžaduje, aby každý členský štát prijal primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktoré sa obvykle nachádzajú na jeho území, bola pokrytá poistením; keďže na základe týchto opatrení treba určiť rozsah krytej zodpovednosti a podmienky poistného krytia;

keďže [druhá smernica] značne znížila rozdiely v úrovni a obsahu povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti v členských štátoch; keďže však pri tomto poistnom krytí stále ešte existujú významné rozdiely;

keďže obeť nehôd motorových vozidiel majú mať zaručenú porovnateľnú starostlivosť, bez ohľadu na to, kde v spoločenstve sa nehoda stala;

keďže v niektorých členských štátoch existujú predovšetkým medzery v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel;

keďže je potrebné tieto medzery vyplniť, aby sa chránila táto zvlášť zraniteľná kategória potenciálnych obetí.“

7 Podľa článku 1 prvého odseku tretej smernice:

„Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek článku 2 ods. 1 [druhej smernice], poistenie uvedené v článku 3 ods. 1 [prvej smernice] bude pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúcu z prevádzky vozidla.“

8 Podľa článku 6 ods. 2 tretej smernice disponuje Írsko lehotou plynúcou do 31. decembra 1998 na dosiahnutie súladu s článkom 1 tejto smernice, pokiaľ ide o cestujúcich v postranných vozíkoch motocyklov, a do 31. decembra 1995 na dosiahnutie súladu s predmetným článkom 1, pokiaľ ide o ostatné vozidlá.

Írske právo

9 § 56 Road Traffic Act 1961 (zákon o cestnej premávke z roku 1961), v znení účinnom v čase skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „zákon z roku 1961“), vyžaduje, aby bol každý užívateľ motorového vozidla krytý poistením pre prípad ujmy na zdraví alebo škody spôsobenej tretím osobám na verejnom mieste. Táto povinnosť poistenia sa však nevzťahuje na škody spôsobené osobám, ktoré cestovali v častiach vozidla, ktoré neboli vybavené pre cestujúcich.

10 Podľa § 78 zákona z roku 1961 musia byť poisťovne, ktoré poskytujú poistenie vozidiel v Írsku, členmi spoločnosti MIBI.

11 MIBI je spoločnosť s ručením obmedzeným zárukou bez základného imania, ktorá je v plnom rozsahu financovaná svojimi členmi, teda poisťovňami, ktoré pôsobia na trhu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v Írsku. MIBI bola založená v novembri 1954 na základe dohody medzi Department of Local Government (Ministerstvo miestnej samosprávy, Írsko) a poisťovňami motorových vozidiel pôsobiacich v Írsku.

12 Podľa článku 2 dohody uzavretej v roku 1988 medzi ministrom pre životné prostredie a spoločnosťou MIBI, môže spoločnosť MIBI žalovať každá osoba žiadajúca náhradu škody od nepoisteného alebo nezisteného vodiča. Článok 4 tejto dohody zakotvuje súhlas spoločnosti MIBI poskytnúť náhradu škody obetiam nepoistených alebo nezistených vodičov. Spoločnosti MIBI vzniká povinnosť zaplatiť v prípade, že povinnosť uložená rozsudkom nie je riadne splnená do 28 dní a rozsudok sa týka „akejkoľvek zodpovednosti za ujmu na zdraví alebo škodu na majetku, na ktoré sa musí vzťahovať poistenie schválené v zmysle § 56 [zákona z roku 1961]“.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 Dňa 26. januára 1996 sa pani Farrellová, ktorá cestovala v dodávke, nad ktorou stratil pán Whitty, jej majiteľ a vodič, kontrolu, stala obeťou dopravnej nehody. V okamihu dopravnej nehody sedela pani Farrellová na podlahe v zadnej časti vozidla pána Whittyho, ktoré nebolo projektované, ani konštruované na prepravu cestujúcich v zadnej časti.

14 Keďže pán Whitty nebol poistený pre prípad ujmy na zdraví, ktorú utrpela pani Farrellová, pani Farrellová požadovala náhradu škody od spoločnosti MIBI.

15 MIBI odmietla nahradiť pani Farrellovej škodu s tým, že zodpovednosť za ujmu na zdraví, ktorá jej vznikla, nepatrí podľa írskeho práva do povinného poistenia.

- 16 V septembri 1997 pani Farrellová začala proti pánovi Whittymu, ministrovi životného prostredia, Írsku, Attorney General a spoločnosti MIBI konanie pred írskymi súdmi, pričom najmä tvrdila, že vnútroštátne opatrenia na prebratie, ktoré platili v čase nehody, nevykonávali správne relevantné ustanovenia prvej a tretej smernice. High Court (Vyšší súd, Írsko) preto podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 17 V rámci tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdny dvor jednak rozhodol, že článok 1 tretej smernice sa má vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom nekryje zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú osobám cestujúcim v časti motorového vozidla, ktorá nebola projektovaná, ani konštruovaná so sedadlami pre cestujúcich, a jednak, že tento článok spĺňa všetky podmienky požadované pre vyvolanie priameho účinku a v dôsledku toho priznáva práva, ktorých sa jednotlivci môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor sa však domnieval, že vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či sa tohto ustanovenia možno dovolávať voči subjektu, akým je MIBI (rozsudok z 19. apríla 2007, Farrell, C-356/05, EU:C:2007:229, body 36 a 44).
- 18 Vo svojom rozsudku z 31. januára 2008 High Court (Vyšší súd) rozhodol, že spoločnosť MIBI treba považovať za subjekt štátu a pani Farrellová má preto právo získať od tohto subjektu náhradu škody.
- 19 MIBI podala proti tomuto rozsudku odvolanie, pretože sa domnievala, že nie je subjektom štátu a v dôsledku toho sa nemožno voči nej dovolávať ustanovení smernice, ktoré neboli prebraté do vnútroštátneho práva, aj keď majú priamy účinok.
- 20 Na základe dohody medzi účastníkmi konania sa pani Farrellovej vyplátilo odškodnenie zodpovedajúce náhrade škody, ktorá jej bola spôsobená. MIBI, na jednej strane, a minister pre životné prostredie, Írsko a Attorney General, na druhej strane, sa však nezhodujú v tom, kto má znášať náklady na túto náhradu.
- 21 Keďže Supreme Court (Najvyšší súd, Írsko) sa domnieval, že odpoveď na túto otázku závisí od toho, či sa má alebo nemá spoločnosť MIBI považovať za subjekt štátu, voči ktorému sa možno dovolávať ustanovení smernice, ktoré môžu mať priamy účinok, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa test vyjadrený v bode 20 rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, EU:C:1990:313), pokiaľ ide o otázku, čo sa považuje za subjekt štátu, vykladať v tom zmysle, že prvky tohto testu sa majú uplatniť
    - a) kumulatívne, alebo
    - b) alternatívne?
  2. Pokiaľ sa môžu jednotlivé skutočnosti spomínané v rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, EU:C:1990:313), prípadne považovať za hľadiská, ktoré by sa mali riadne vziať do úvahy pri vykonaní celkového posúdenia, existuje základná zásada, na ktorej sú založené jednotlivé hľadiská uvedené v tomto rozhodnutí, ktorú by súd mal použiť pri odôvodňovaní posúdenia, či je konkrétny subjekt subjektom štátu?
  3. Je postačujúce, ak členský štát na určitý subjekt prenesie veľkú mieru zodpovednosti na deklarovaný účel spočívajúci v splnení záväzkov podľa európskeho práva, aby bol takýto subjekt subjektom štátu alebo je navyše nevyhnutné, aby tento subjekt a) mal osobitné právomoci alebo b) fungoval pod priamou kontrolou alebo dohľadom členského štátu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 22 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 288 ZFEÚ má vykladať v tom zmysle, že voči subjektu, ktorý nespĺňa všetky znaky uvedené v bode 20 rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, EU:C:1990:313), možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.
- 23 V bodoch 3 až 5 tohto rozsudku Súdny dvor uviedol, že predmetný subjekt vo veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, teda British Gas Corporation, bol „právnickou osobou zriadenou zákonom“, „poverenou v postavení monopolu rozvojom a údržbou systému distribúcie plynu vo Veľkej Británii“, ktorej „členovia riadiaceho orgánu... boli menovaní príslušným ministrom, ktorý mal tiež právomoc ukladať spoločnosti [British Gas] všeobecné pokyny, pokiaľ ide o otázky vnútroštátneho záujmu, ako aj pokyny na riadenie spoločnosti“, a že British Gas mala právo „predkladať parlamentu so súhlasom ministra legislatívne návrhy“.
- 24 V tomto kontexte Súdny dvor v bode 18 tohto rozsudku pripomenul, že „v rade prípadov pripustil, že jednotlivci sa môžu dovolávať bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení voči organizácii alebo subjektu, ktoré podliehajú štátnej moci alebo sú kontrolované štátom, alebo ktoré disponujú na tento účel mimoriadnymi právomocami v porovnaní s tými, ktoré vyplývajú z pravidiel uplatniteľných na vzťahy medzi jednotlivcami“.
- 25 Z toho v bode 20 uvedeného rozsudku odvodil, že „orgán, ktorý bol bez ohľadu na svoju právnu formu na základe aktu orgánu verejnej moci a pod kontrolou tohto orgánu poverený plnením služby verejného záujmu a na tento účel disponuje mimoriadnymi právomocami v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými vo vzťahoch medzi jednotlivcami, patrí v každom prípade medzi subjekty, voči ktorým sa možno dovolať ustanovení smernice, ktoré môžu mať priame účinky.“
- 26 Ako uviedla generálna advokátka v bode 50 svojich návrhov, skutočnosť, že Súdny dvor sa rozhodol použiť v bode 20 rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, EU:C:1990:313), slová „patrí v každom prípade medzi [tieto] subjekty“, potvrdzuje, že Súdny dvor nezamýšľal formulovať žiadny všeobecný test určený pre všetky prípady, v ktorých je možné dovolávať sa voči určitému subjektu ustanovení smernice, ktoré môžu mať priamy účinok, ale domnieval sa, že subjekt, o ktorý ide vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, treba v každom prípade považovať za takýto subjekt, ak spĺňa všetky znaky vymenované v tomto bode 20.
- 27 Uvedený bod 20 sa má vykladať vo svetle bodu 18 uvedeného rozsudku, v ktorom Súdny dvor zdôraznil, že jednotlivec sa môže dovolávať takých ustanovení voči orgánu alebo subjektu, ktoré podliehajú štátnej moci alebo sú kontrolované štátom, alebo disponujú na tento účel mimoriadnymi právomocami v porovnaní s tými, ktoré vyplývajú z pravidiel uplatniteľných na vzťahy medzi jednotlivcami.
- 28 Ako v zásade uviedla generálna advokátka v bodoch 53 a 77 svojich návrhov, podmienky, za ktorých dotknutý subjekt musí buď podliehať štátnej moci, alebo byť kontrolovaný štátom a disponovať na tento účel mimoriadnymi právomocami v porovnaní s tými, ktoré vyplývajú z pravidiel uplatniteľných na vzťahy medzi jednotlivcami, nemajú kumulatívnu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. decembra 1997, Kampelmann a i., C-253/96 až C-258/96, EU:C:1997:585, body 46 a 47, ako aj zo 7. septembra 2006, Vassallo, C-180/04, EU:C:2006:518, bod 26).

29 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať, že článok 288 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že sám osebe nevyklučuje, že voči subjektu, ktorý nespĺňa všetky znaky uvedené v bode 20 rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, EU:C:1990:313), v spojení so znakmi uvedenými v bode 18 tohto istého rozsudku, možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.

O druhej a tretej prejudiciálnej otázke

30 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či existuje základná zásada, ktorou by sa mal súd riadiť pri posúdení, či voči subjektu možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok, a konkrétne či voči subjektu, ktorému členský štát zveril úlohu uvedenú v článku 1 ods. 4 druhej smernice, možno namietat takéto ustanovenia.

31 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora, smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti pre jednotlivca, a teda sa voči nemu nemožno na ňu ako takú odvolávať (rozsudky z 26. februára 1986, Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, bod 48; zo 14. júla 1994, Faccini Dori, C-91/92, EU:C:1994:292, bod 20; z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, bod 108, ako aj z 19. apríla 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, bod 30). Rozšíriť možnosť odvolávať sa na neprebraté smernice na oblasť vzťahov medzi jednotlivcami by znamenalo priznať Európskej únii právomoc stanoviť s okamžitým účinkom povinnosti pre jednotlivcov, hoci túto právomoc má len tam, kde jej je priznaná právomoc prijímať nariadenia (rozsudok zo 14. júla 1994, Faccini Dori, C-91/92, EU:C:1994:292, bod 24).

32 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však tiež platí, že keď sa osoby podliehajúce súdnej právomoci môžu dovolávať smernice nie voči jednotlivcom, ale voči štátu, môžu tak urobiť bez ohľadu na postavenie, v akom vystupuje – či ako zamestnávateľ, alebo ako verejný orgán. V jednom aj v druhom prípade je totiž potrebné zabrániť tomu, aby štát mohol využiť nedodržanie práva Únie (rozsudky z 26. februára 1986, Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, bod 49; z 12. júla 1990, Foster a i., C-188/89, EU:C:1990:313, bod 17, ako aj zo 14. septembra 2000, Collino a Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, bod 22).

33 Na základe týchto úvah Súdny dvor pripustil, že osoby podliehajúce súdnej právomoci sa môžu dovolávať bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení nielen voči členskému štátu, ale aj voči všetkým jeho správnym orgánom, akými sú decentralizované orgány (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 1989, Costanzo, 103/88, EU:C:1989:256, bod 31), ale tiež, ako bolo pripomenuté v rámci odpovede na prvú otázku, voči orgánom a subjektom, ktoré podliehajú štátnej moci alebo sú kontrolované štátom, alebo ktoré disponujú na tento účel mimoriadnymi právomocami v porovnaní s tými, ktoré vyplývajú z pravidiel uplatniteľných na vzťahy medzi jednotlivcami (rozsudky z 12. júla 1990, Foster a i., C-188/89, EU:C:1990:313, bod 18, ako aj zo 4. decembra 1997, Kampelmann a i., C-253/96 až C-258/96, EU:C:1997:585, bod 46).

34 Takéto orgány a subjekty sa líšia od jednotlivcov a musia byť považované za štát buď preto, že ide o právnické osoby verejného práva, ktoré sú súčasťou štátu v širokom zmysle slova, či preto, že podliehajú alebo sú kontrolované verejným orgánom, alebo preto, že takýto orgán ich poveril plnením úlohy vo verejnom záujme a na tento účel im boli udelené uvedené mimoriadne právomoci.

35 V dôsledku toho možno voči orgánu alebo subjektu, hoci súkromnoprávnemu, ktorý štát poveril plnením úlohy vo verejnom záujme a ktorému boli na tento účel udelené mimoriadne právomoci v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými vo vzťahoch medzi jednotlivcami, namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.

- 36 V prejednávanej veci treba pripomenúť, že podľa článku 3 ods. 1 prvej smernice členské štáty musia prijať všetky primerané opatrenia, aby zabezpečili, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením.
- 37 Dôležitosť, ktorú normotvorca Únie prikladá ochrane obetí, ho viedla k doplneniu tejto právnej úpravy, keď na základe článku 1 ods. 4 druhej smernice uložil členským štátom povinnosť zriadiť orgán, ktorého úlohou bude zabezpečiť náhradu škody najmenej do výšky stanovenej právom Únie za škodu na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobené neidentifikovaným vozidlom alebo vozidlom, ktoré nemalo splnené povinné poistenie stanovené v článku 1 ods. 1 tejto smernice, ktorý odkazuje na článok 3 ods. 1 prvej smernice (rozsudok z 11. júla 2013, Csonka a i., C-409/11, EU:C:2013:512, bod 29).
- 38 Vzhľadom na to treba úlohu, ktorú členský štát zveril orgánu pre náhradu škody, akým je MIBI, ktorý sa podieľa na všeobecnom záujme ochrany obetí, ktorý sleduje právna úprava Únie v oblasti povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, považovať za úlohu vo verejnom záujme, ktorý v prejednávanom prípade spočíva v povinnosti uloženej členským štátom v článku 1 ods. 4 druhej smernice.
- 39 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pokiaľ ide o majetkovú škodu alebo ujmu na zdraví, ktoré boli spôsobené vozidlom, ktoré nemalo povinné poistenie podľa článku 3 ods. 1 prvej smernice, Súdny dvor už rozhodol, že náhrada škody poskytnutá týmto orgánom má za účel napraviť zlyhanie členského štátu vo vzťahu k jeho povinnosti zabezpečiť, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Csonka a i., C-409/11, EU:C:2013:512, bod 31).
- 40 Pokiaľ ide o spoločnosť MIBI, je potrebné dodať, že v článku 78 zákona z roku 1961 írsky zákonodarca stanovil, že členstvo v tomto subjekte je pre všetky poisťovne, ktoré poskytujú poistenie vozidiel v Írsku, povinné. Tým udelil spoločnosti MIBI mimoriadne právomoci v porovnaní s právomocami vyplývajúcimi z pravidiel uplatniteľných vo vzťahoch medzi jednotlivcami, pretože na základe tohto ustanovenia môže tento súkromnoprávny subjekt uložiť všetkým týmto poisťovňam povinnosť, aby sa stali jeho členmi a financovali plnenie úlohy, ktorú mu Írsko zverilo.
- 41 Voči takému subjektu, akým je MIBI, sa teda možno dovoľávať bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení smernice.
- 42 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že voči subjektu súkromného práva, ktorému členský štát zveril úlohu vo verejnom záujme, akou je úloha obsiahnutá v povinnosti uloženej členským štátom v článku 1 ods. 4 druhej smernice, a ktorému boli na tento účel zákonom udelené mimoriadne právomoci, akou je právomoc uložiť poisťovňam, ktoré poskytujú poistenie vozidiel na území dotknutého členského štátu, aby sa stali jeho členmi a financovali ho, možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.

O trovách

- 43 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Článok 288 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že sám osebe nevylučuje, že voči subjektu, ktorý nespĺňa všetky znaky uvedené v bode 20 rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, EU:C:1990:313), v spojení so znakmi uvedenými v bode 18 tohto istého rozsudku, možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.
2. Voči subjektu súkromného práva, ktorému členský štát zveril úlohu vo verejnom záujme, akou je úloha obsiahnutá v povinnosti uloženej členskými štátmi v článku 1 ods. 4 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej treťou smernicou Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990, a ktorému boli na tento účel zákonom udelené mimoriadne právomoci, akou je právomoc uložiť poisťovňam, ktoré poskytujú poistenie vozidiel na území dotknutého členského štátu, aby sa stali jeho členmi a financovali ho, možno namietat ustanovenia smernice, ktoré môžu mať priamy účinok.

Podpisy